Rapport fra tilsyn ved

Lyng statlig mottak, EM avdelingen 2006

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDIs) styringsdokumenter for mottaksdrift. Styringsdokumentene omfatter Driftsreglement med dertilhørende Kravspesifikasjon, pengereglement og føringsbrev, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser, skjema og veiledere. Rapporten inngår som en del av UDIs årlige, tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av driften av mottaket og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Rapporten omfatter vurderinger av hvorvidt:

- aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- virksomheten driver sin virksomhet innenfor de rammer som Utlendingsdirektoratet har satt.

Tilsynsprosessen gjennomføres ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon. Informasjonsinnhenting kan skje med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Informasjonsinnhenting gjennom fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og mottak om Utlendingsdirektoratets vurderinger av driften, samt eventuelle pålegg med frister.

- **Avvik** defineres som mangel på oppfyllelse av myndighetens krav.
- **Merknad** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial

1. Oversikt over prosessen

1.1 EM avdelingens arbeid er vurdert ut fra:

- årsrapport 2005
- tilsynsrapporter 2005
- årsplan og budsjett 2006 og regnskap 2005
- løpende kontakt med mottaket i 2005 og 2006
- egenerklæring asylmottak 2006
- innsendte dokumenter

1.2. Valg av metode for gjennomføring av tilsynet:

UDI har gjennomgått de skriftlige dokumenter som er innsendt og har i henhold til Kvalitetsarbeid i mottak, pkt. 6.6.4 gjennomført tilsynsmøte på mottaket.
I tillegg til dette og samtaler med EM-koordinator/ansatte, gir dette et godt bilde av driften og hvordan UDI`s krav til mottaksdrift ved avdeling for enslige mindreårige blir ivaretatt.

2. Vurdering av mottakets/avdelingens arbeid innenfor årets føringer

2.1.Barn og ungdom

Målsetting i føringsbrevet: Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en trygg og meningsfylt hverdag under mottakeoppholdet. For enslige mindreårige er målet utvidet til også å omfatte og sikre omsorg for denne gruppen (Kravspesifikasjonen pkt. 4.1 og 4.2).

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets ivaretakelse av sitt ansvar(i samarbeid med eventuelle følgepersoner og hjelpeverge) for:
- Den daglige omsorgen for den unge, og dermed ansvar for den unges sikkerhet
- Om mottaket sikrer at ungdom over 12 år får tilrettelagt informasjon og at praktiske aktiviteter brukes som pedagogisk virkemiddel
- Ungdommens påvirkningsmulighet på aktivitets- og informasjonstilbudet(Kravspesifikasjonen pkt.4.2.5 og 4.1.5).
- At mottaket har et fast samarbeidsforum for enslige mindreårige og de ansatte, eksempelvis faste allmøter

EM avdelingen arbeider i henhold til UDI`s Faglige retningslinjer for arbeidet med enslige mindreårige.
Mottaket legger til rette for at ungdommen har kontakt med barn og unge i lokalmiljøet samt at de deltar i aktiviteter
Avdelingen har skriftlige rutiner for håndtering av vold og misbruk og kontakt med barnevernet.
Avdelingen har skriftlige rutiner som bl. annet sikrer kontroll i forhold til hvem som til enhver tid oppholder seg på avdelingen og som sikrer kontroll av hvem beboerne drar på permisjon til.
Avdelingen legger til rette for at beboere mellom 16-18 år får et tilrettelagt skoletilbud
Avdelingen samarbeider med skolen og ivaretar rollen som foreldrenes foresatte i samarbeid med den unge selv.
Avdelingen benytter seg av Individuell kartlegging og tiltaksplan som verktøy for å styrke kvaliteten i mottaket for den enkelte.

Beboerne følges godt opp i forhold til tilbud om helsesamtaler, individuelt og i grupper, nettverksgrupper og ernæring.

Beboerne får et tilrettelagt informasjonsprogram hvor samme hovedtema som Informasjonsprogrammet for voksne blir tatt opp. Noe av informasjonen blir gitt på skolen. Ungdommen har selv påvirkningsmulighet på programmet og hvilke praktiske aktiviteter det skal kombineres med.

EM-avdelingen har faste samarbeidsmøter med beboerne - husmøte. Dette arrangeres hve14. dag.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra og har ingen merknader til de krav som stilles til arbeidet med enslige mindreårige jfr. Kravspesifik. pkt. 4.1 og vurderer arbeidet som tilfredsstillende.

3. Psykisk helse

Målsetting: Mottaket skal være et mest mulig normalt bosted for personer i unormal livssituasjon og skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne (Føringsbrevet 2006).

Tilsynet har hatt fokus på.
- avdelingens mulighet for å gi et differensiert tilbud(for de som allerede er syke) innenfor dagens økonomiske ramme. Her inkludert:
- mottakets fysiske boforhold
- aktiviteter som forebyggende tiltak(for å bedre det psykososiale miljøet og dermed psykiske lidelser)
- samarbeid med sektormyndigheten(tverrfaglig, samkjørt oppfølging)
- kompetanse i personalgruppa og tilgang til ekstern veiledning.

Avdelingen har mulighet for tilrettelegging og differensiering av botilbudet innenfor dagens ramme.

Det drives ulike samtalegrupper med helseansvarlig på avdelingen. Ungdommen kommer med innspill om hva de er opptatt av og gruppene lages ut fra behov.
I tillegg har det vært arrangert traumegrupper i regi av Psykososialt team.
De ansatte har vist stor vilje til å følge opp den enkelte beboer. Det ser for UDI ut til at det i perioder har vært vanskelig å prioritere mellom hva som skal prioriteres sett ut fra den økonomiske rammen avdelingen har.
De ansatte har etter at DRO hadde møte med UDI, fått beskjed om at de bl. annet ikke får lov til å følge beboerne til f. eks. avtaler på sykehuset i Kr. Sand.
Avdelingen skal i henhold til UDI`s krav gi et differensiert tilbud til beboerne og må fortsatt vurdere det enkelte tilfelle i henhold til dette (se merknad).

Avdelingen har godt samarbeid med sektormyndighetene. Høsten 2005 var samarbeidet med det lokale barnevern vanskelig, men det er nå ansatt ny leder og det ser ut til at dette er en person som viser stor vilje til å bedre barnevernets arbeid i forhold til beboerne på EM-avdelingen. Vergesituasjonen som periodevis ikke har fungert som den bør, er betydelig forbedret. Det er kommet ny overformynder i kommunen og denne har i samarbeid med mottaket, tatt fatt i problematikken.

De ansatte ved avdelingen har god formell og uformell kompetanse og har tilgang på regelmessig ekstern veiledning.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra de krav som stilles til arbeidet med psykisk helse og har heller ikke noen merknader til arbeidet. UDI vurderer EM-avdelingens arbeid i forhold til psykisk helse som tilfredsstillende.

3. Vurdering av mottakets arbeid innenfor øvrige områder

3.1. Stillingsprosenter og turnus.

Avdelingen fikk våren 2006 redusert antall stillinger med omkring en halv stilling. Dette var et tiltak som bekymret UDI og ba på denne bakgrunn om å få oversendt turnusplanen.

Mottaket ble bedt om å oversende denne til Arbeidstilsynet for godkjenning.

EM – koordinator er bekymret over at det nå er så mange små stillingsprosenter på mottaket. Dette fører til lite kontinuitet og beboerne må forholde seg til mange ansatte. Enkelte av de ansatte har vært vikarer over lengre tid og søker seg til andre jobber, da det er stor usikkerhet hvorvidt de kan fortsette eller ikke. Dessuten er stillingsprosentene så små at de ikke kan leve av den.

3.2. Retur

Målsetting: Gjøre beboerne kjent med retur- og tilbakevendingsprogrammene slik at de skal kunne benytte seg av dem (Kravspesifikasjonen pkt. 3.5).

Tilsynet har hatt fokus på:
- om retursamtalen og om nødvendig veiledning om ordningen blir gitt
- innholdet i retursamtalen

Avdelingen sikrer at alle beboere er kjent med gjeldende returprogram og regelverket knyttet til dette.
Beboere med avslag på asylsøknaden motiveres til å benytte seg av returprogrammet og beboere som har behov for det, får nødvendig veiledning.
Avdelingen gir individuelle samtaler om retur både ved første og andre gangs avslag i asylsaken. Returveilederen benyttes i forbindelse med denne samtalen.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra de krav som stilles til arbeidet med retur og har heller ingen merknader til arbeidet. Avdelingens arbeid i forhold til retur vurderes som tilfredsstillende.

4. Oversikt over avvik, oppfølging og frister

Det er ikke registrert avvik.

5. Oversikt over merknader og oppfølging av merknadene

Merknader:	**Oppfølging:**
turnusplanen	Godkjenning fra Arbeidstilsynet oversendes UDI innen 01.09.06.
stillingsprosent	Vurdere hva som kan gjøres for å øke stillingsprosentene innenfor dagens økonomiske ramme.

6. Aktuelle problemstillinger

Pålegg fra tilsynsrapporter 2005 er fulgt opp. Ellers intet å bemerke.

7. Samlet vurdering

Den innsendte dokumentasjon, oppklarende telefonsamtaler og tilsynsmøte, gir sammen med kontakt med avdelingen gjennom året et tilstrekkelig grunnlag for UDI å vurdere kvaliteten på driften.
Mottaket gjør et omfattende og godt arbeid for beboerne på avdelingen og det er etablert gode relasjoner til lokalsamfunnet hvor ungdommen kan delta i aktiviteter utenfor mottaket.
Ungdommen har et tilfredsstillende informasjonsprogram tilpasset det som gis i det ordinære programmet.
Det er tatt i bruk ulike pedagogiske virkemidler i formidlingen av informasjon og mottaket benytter seg av eksterne informanter i forbindelse med gjennomføringen av programmet.
Avdelingen har god kontakt med sektormyndighetene og har satt i gang en rekke tiltak som skal ivareta og gi vekstmuligheter til ungdommen mens de bor på mottaket.
De ansatte har god formell og uformell kompetanse som sikrer at beboerne blir fulgt opp på best mulig måte sett i forhold til gitte ressurser.

20.06.06
asv